

Lidingö
stad

2023-11-16

KS/2023:449

Samrådsredogörelse för Sticklinge naturreservat

Innehållsförteckning

Bakgrund.....	3
Hur samrådsförfarandet har gått till.....	3
Sammanfattning av inkomna synpunkter	3
Myndigheter	4
Lidingö stad	4
Sakägare.....	5
Inkomna synpunkter och bemötande	5
1.1 Myndigheter	5
1.2 Lidingö stad	10
1.3 Sakägare	12
Revidering av beslut och föreskrifter samt skötselplan	14
1.4 Revidering av beslut och föreskrifter	14
1.5 Revidering av skötselplan	17

Bakgrund

Kommunstyrelsen har gett miljö- och stadsbyggnadskontoret i uppdrag att ta fram ett förslag på nytt naturreservat vid Sticklinge. Förslaget har varit ute på samråd där stadens nämnder, sakägare och berörda myndigheter har kunnat lämna synpunkter om reservatens omfattning, föreslagen skötselplan och reservatsföreskrifter.

Hur samrådsförfarandet har gått till

I enlighet med kommunstyrelsens beslut 7 december 2020 § 160 (KS/2020: 336) har ett förslag till beslut och föreskrifter samt en skötselplan för Sticklinge naturreservat tagits fram.

Dessa handlingar skickades ut på en bred remiss mellan den 15 juni och den 12 september 2022. Remissen skickades till berörda myndigheter, föreningar och organisationer enligt en remisslista. Allmänheten gavs också möjlighet att lämna synpunkter. I januari 2023 upptäcktes att remissen inte nått alla remissinstanser varför staden öppnade upp för en ny remissomgång för dessa instanser under ca fyra veckor, fram till den 1 mars 2023. Efter remissen reviderades handlingarna, bland annat utifrån några av de inkomna synpunkterna.

Förslaget skickades därefter ut på samråd till stadens nämnder, berörda myndigheter och sakägare, enligt en samrådslista med 70 mottagare. Samrådet pågick mellan den 15 juni och den 11 oktober 2023.

Ett missiv med information om samrådet har skickats med rekommenderat brev och mottagarkvittens till alla sakägare. Myndigheter och stadens nämnder har meddelats via epost. Samrådet kungjordes också i Post- och Inrikes Tidningar och på stadens webbplats.

Samrådsinstanserna framgår av tabellerna nedan. När det gäller företag, föreningar, förbund, samfälligheter och privatpersoner är det endast de som yttrat sig i samrådet som redovisas i tabell tre. Privatpersoner namnges inte.

Totalt inkom 14 yttranden.

Sammanfattning av inkomna synpunkter

Totalt har 14 av 70 samrådsinstanser inkommit med yttrande till miljö- och stadsbyggnadskontoret. Av dessa är sex myndigheter, fem nämnder, ett förbund och två privatpersoner.

Nedan ges en överblick över några av de synpunkter som inkommit:

- gränsdragning i strandlinjen
- innehåll i skötselplanen
- innehåll i beslutskartan

- Innehåll i föreskrifterna, till exempel:
 - eldningsförbud
 - sjövägmärken
 - stängsling bör vara tillståndspliktigt

Myndigheter

Tabell 1.

Samrådsinstanser	Avstår från yttrande	Yttrande utan erinran/ med tillstyrkan	Yttrande med synpunkter/krav	Kvarstående synpunkter
Länsstyrelsen i Stockholms län			x	x
Havs-och vattenmyndigheten		x		
Riksantikvarieämbetet	x			
Statens jordbruksverk	x			
Boverket		x		
Lantmäteriet	x			
Skogsstyrelsen		x		
Sveriges geologiska undersökning		x		
Sjöfartsverket			x	
Transportstyrelsen	x			
Försvarsmakten	x			

Lidingö stad

Tabell 2.

Samrådsinstanser	Avstår från yttrande	Yttrande utan erinran/ med tillstyrkan	Yttrande med synpunkter / krav	Kvarstående synpunkter
Utbildningsnämnden		x		
Omsorg-och socialnämnden		x		
Kultur- och fritidsnämnden		x		
Fastighetsnämnden	x			
Tekniska nämnden		x	x	
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden			x	
Lidingö Tomt AB	x			
Lidingö stads fastighets AB	x			
Lidingö stads viltvårdsgrupp	x			

Sakägare

Tabell 3.

Samrådsinstanser	Yttrande utan erinran/ med tillstyrkan	Yttrande med synpunkter/ krav	Kvarstående synpunkter
Privatperson 1		x	x
Privatperson 2		x	x
Käppalaförbundet		x	

Inkomna synpunkter och bemötande

Nedan följer inkomna synpunkter. Hälsningsfraser, adresser, namn och bilagor har dock tagits bort. Synpunkterna i sin helhet finns tillgängliga på miljö- och stadsbyggnadskontoret.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets svar på synpunkten, och hur den omhändertagits, finns efter varje yttrande. Om hela eller delar av synpunkten/synpunkterna inte har blivit tillgodosedda markeras detta med ett kryss i tabellerna i kolumnen med rubriken "kvarstående synpunkt".

1.1 Myndigheter

1.1.1 Länsstyrelsen

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget och lämnar i övrigt följande synpunkter.

Syftet med reservatet

S 6 - det står ...se skötselplanen (bilaga D) ..., men ska vara bilaga 3.

S 5 - under hur syftet ska uppnås kan nedanstående punkt tas bort, eftersom den täcks upp av punkten som följer därefter:

"naturvårdande skötsel utförs för att behålla och utveckla naturvärden knutna till ekar och andra ädellövträd, äldre tallar samt övriga kulturlandskapsmiljöer"

Avgränsning

Naturresevatets avgränsning följer till stor del strandlinjen, vilket inte rekommenderas eftersom den förändras över tid. Helst ska gränsen gå en bit ut i vattnet för att få en tydlig gräns som är konstant.

Föreskrifterna

Länsstyrelsen finner att föreskrifterna i huvudsak är väl utformade. Några exempel på andra dispositioner har även lämnats underhand. Länsstyrelsen har följande synpunkter på föreskrifterna:

- C16 – om luftfarkoster – info ur NV:s vägledning: ”Om start och landning regleras i föreskrifter enligt miljöbalken kan man för att underlätta och göra föreskriften tillgänglig för fjärrpiloter ansöka om en begränsande (gul) UAS-zon för start och landning. På så sätt blir start och landning publicerat tillsammans med andra restriktioner i luftfarten på Luftfartsverkets drönarkarta och således lättillgängligt för fjärrpiloter.”
- D1 – Observera att förvaltaren med denna skrivning inte har undantag från exempelvis A12, dvs att anlägga stig, spår och parkeringsplats. Se efter så att förvaltaren inte utestängs från åtgärder som behöver genomföras.
- D5 – platsen för anläggning av ny dagvattendamm bör framgå av beslutskartan, eftersom denna pekas ut i föreskrifterna.

Förslaget till skötselplan

2.2.9 Tomt, trädgård, park

Det står att skötselåtgärderna varierar för respektive skötselområde. Dessa behöver också stämma överens med B-föreskrifter och undantag i beslutet, så det bör tydliggöras vad som ingår i skötseln.

2.8 Jakt

Det står att ingen stödutfodring ska ske förutom den som utförs av stadens viltvårdare. Detta är inte reglerat i föreskrifterna i beslutet, och har därför ingen rättslig verkan som det är formulerat nu.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar

Syftet med reservatet

Åtgärdat. Bilagan åtgärdad enligt förslag, och upprepningen har tagits bort.

Avgränsning

Ingen åtgärd. Det är ett politiskt beslut att inte låta reservatet omfatta vattenområden, vilket innebär att gränsen behöver dras i strandlinjen. Strandlinjen följer Lidingös baskarta, med undantag för två långgrunda stränder där reservatsgränsen i stället dragit strax utanför vassbältet.

Föreskrifterna

Miljö- och stadsbyggnadskontoret har gått igenom föreskrifterna med reservatsförvaltaren och landat i att vissa mer ingripande åtgärder, som till exempel att anlägga ett spår eller parkeringsplats bör prövas genom en tillståndsprocess.

Dagvattenanläggning i beslutskarta

Åtgärdat. Ett föreskriftsområde där dagvattenanläggningen planeras att anläggas kommer att ritas ut i beslutskartan. En ny D-föreskrift gällande föreskriftsområdet kommer också att läggas till.

Förslaget till skötselplan

2.2.9 Tomt, trädgård, park

Ingen åtgärd. Miljö- och stadsbyggnadskontoret bedömer att skötseln som behövs täcks in av B-föreskrifterna.

2.8 Jakt

Ingen åtgärd. Stadens utsedda viltvårdare har undantag från koppeltvånget enligt föreskrift D3.

Det förekommer inte något problem med stödutfodring varför detta inte behöver regleras i föreskrifterna.

1.1.2 Sjöfartsverket

Sjöfartsverket har inget att erinra mot bildande av naturreservatet Sticklinge eller utökning av befintligt reservat Långängen-Elfvik. Men har nedanstående information och synpunkter rörande föreskrifterna.

SSA (Sjösäkerhetsanordningar t.ex. prickar, fyrar, kummel)

Norr om den utökade reservatsgränsen för Långängen-Elfvik sträcker sig den allmänna farleden 542. I anslutning till farleden, placerade inom den föreslagna reservatsgränsen finns vid Södergarn en, eller två stycken sjösäkerhetsanordningar, en fast (på land) och en flytande utmärkning. (Det är svårt att avgöra på kartbilden i samrådsunderlaget om gränsen går utanför eller innanför det flytande sjömärket utanför Södergarn).

Sjösäkerhetsanordningar för sjöfarten syftar bl.a. till att undvika olyckor och därför är det viktigt att dessa kan underhållas så att funktionen bibehålls. Flytande sjömärken kan exempelvis flyttas av isen och behöva justeras eller repareras. Beroende av hur det ser ut på platsen för det fasta sjömärket, skulle exempelvis sly eller buskar behöva röjas för att siktlinjen till det fasta sjömärket från sjön ska bibehållas.

I takt med utvecklingen av sjötrafiken, teknikutveckling och ändrade säkerhetskrav måste det också finnas möjlighet för farledshållaren att förändra farledsutmärkningen, vilket kan innebära både borttagande, flytt eller nyetablering av sjösäkerhetsanordningar (SSA). Sjöfartsverket ser därför att underhåll, reparation och nyetablering av sjösäkerhetsanordningar ska vara undantagna i reservatföreskriften.

Det är Sjöfartsverkets som förvaltar de sjösäkerhetsanordningar som finns inom den föreslagna reservatsgränsen. Det kan dock hända att någon annan, i så fall vanligtvis

kommunen, tar över ansvaret för utmärkning. För att etablera eller ta över en sjösäkerhetsanordning behövs tillstånd från Transportstyrelsen.

Sjöfartsverket anser att det ska finnas ett undantag för SSA i reservatsföreskrifterna, som skulle kunna formuleras:

Föreskrifterna (x,x.) ska inte utgöra hinder för införande, underhåll, eller avetablering av sjösäkerhetsanordningar, av Sjöfartsverket, eller av förvaltare med tillstånd från Transportstyrelsen.

Sjövägmärken (Skyltar)

Intill reservatet för Sticklinge finns en fartbegränsning om 5 knop. Möjligtvis finns skylt/skyltar för denna begränsning uppsatta inom reservatsområdet. Ansvarig skylthållare är enligt Länsstyrelsens föreskrifter, Sticklinge udde båtklubb. Om skyltarna står inom reservatsgränsen är det möjligt att skylthållaren emellanåt behöver röja sly eller buskar, för att skyltarna ska hållas synliga.

Sjöfartsverket anser att det ska finnas ett undantag för att underhålla och eventuellt sätta upp sjövägmärken (skyltar). Ny skyltning kan behövas om exempelvis en fartbegränsning eller ett ankringsförbud skulle utfärdas i, eller intill, naturreservatet i framtiden.

Sjöfartsverket anser att det ska finnas ett undantag för sjövägmärken i reservatsföreskrifterna, som skulle kunna formuleras:

Föreskrifterna (x.x) ska inte utgöra hinder för skylthållare, utsedd av Länsstyrelsen, att etablera, underhålla eller dra in sjövägmärken.

Vattenskoterförbud

Gällande förbud mot vattenskoter i reservatet har vi ingenting att erinra i sak. Men vi vill informera om att det finns en utmaning i att kommunicera ett sådant förbud från sjön, då området inte är begränsat av någon naturlig linje och därmed blir svårt att redovisa både i sjökort och med skyltning.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar

Undantag för sjövägmärken i föreskrifterna

Miljö- och stadsbyggnadskontoret kommer att lägga till en D-föreskrift som ger undantag för etablering, underhållning eller avetablering av sjövägmärken.

Angående vattenskoterförbud

Miljö- och stadsbyggnadskontoret noterar detta.

1.1.3 Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen förordar att området får ett permanent skydd som naturreservat. Områdets skogar har höga natur- kultur- och sociala värden vilket väl motiverar att området skyddas som ett naturreservat. Skötselplan och beslutshandlingar är väl motiverade och Skogsstyrelsen har inga övriga synpunkter.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar

Miljö-och stadsbyggnadskontoret noterar synpunkterna.

1.1.4 Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten har beretts tillfälle att yttra sig över ett förslag till nytt naturreservat Sticklinge, Lidingö stad. Havs- och vattenmyndigheten avstår att yttra sig i ärendet.

Havs- och vattenmyndighetens inställning

Förslaget till nytt naturreservat inkluderar inte nationellt värdefulla akvatiska bevarandevärden och bedöms inte vara ett objekt som kräver samråd med Havs- och vattenmyndigheten enligt Förordning om områdesskydd 25a § (1998:1252).

Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar

Miljö-och stadsbyggnadskontoret noterar detta.

1.1.5 Sveriges geologiska undersökning

Sveriges geologiska undersökning (SGU) avstår från att yttra sig i båda ärenden (nytt naturreservat Sticklinge resp. utökning av naturreservatet Långängen-Elfvik).

Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar

Miljö-och stadsbyggnadskontoret noterar detta.

1.1.6 Boverket

Boverket har inga synpunkter på Lidingö stads aktuella samrådshandlingar avseende "Långängen-Elfviks naturreservat och Sticklinge naturreservat".

Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar

Miljö-och stadsbyggnadskontoret noterar detta.

1.2 Lidingö stad

1.2.1 Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden ser positivt på att kommunstyrelsen föreslår ett nytt naturreservat i Sticklinge, i syfte att långsiktigt bevara området för friluftsliv och för den biologiska mångfalden.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden lämnade ett remissyttrande den 18 juli 2022 (MSN/2022:183). Utöver remissyttrandet önskar nämnden att framföra ytterligare några synpunkter, se nedan.

Föreskrift gällande stängsel och hundar

Det vore lämpligt att föreskriften A7 gällande uppsättning av stängsel blir tillståndspliktig i stället för förbjuden. Vissa tillståndspliktiga åtgärder, till exempel att anlägga en hundhage, kräver stängsling så det vore konsekvent att även stängslingen i sig är tillståndspliktig och inte förbjuden.

Eldningsförbud bör råda förutom på anvisade platser

På grund av att naturreservatet är välbesökt och att det har höga rekreations- och naturvärden bör risken för brand minimeras genom att man endast får elda på anvisade platser. De flesta bränder orsakas av människan. Orsaken kan till exempel vara att man inte släckt en eld ordentligt eller att man eldat på en plats nära torr vegetation. Risken att en brand utvecklas i tätortsnära naturreservat med många besökare torde vara högre än i andra reservat. Genom att erbjuda grillplatser på väl utvalda platser kan människor på ett säkrare sätt elda och grilla. En ytterligare fördel är att mark och hällar inte riskerar att skadas med ett sådant förbud.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar

Föreskrift gällande stängsel

Åtgärdat enligt förslag. Miljö- och stadsbyggnadskontoret anser att det är rimligt att stängsling blir tillståndspliktig i stället för förbjuden. Stängsling är ett mindre ingrepp i jämförelse med andra åtgärder som är tillståndspliktiga.

Eldningsförbud

Delvis åtgärdat. Miljö- och stadsbyggnadskontoret instämmer i att ett eldningsförbud skulle kunna minska risken för brand. En föreskrift som förbjuder eldning annat än på anvisade grillplatser kommer läggas till föreskrifterna. Grillning i medhavd grill och användning av friluftskök kommer fortsatt vara tillåtet. Ett undantag från eldningsförbudet kommer gälla för skolverksamhet och ideella föreningars barn- och ungdomsverksamhet.

1.2.2 Kultur- och fritidsnämnden

Det kommer inga ytterligare yttranden från KFN.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar

Miljö- och stadsbyggnadskontoret noterar detta.

1.2.3 Tekniska nämnden

Tekniska förvaltningens uppfattning är att de fordonsklasser som anges i bestämmelserna ska motsvara fordonsklasserna enligt gällande lagstiftning.

Härutöver har inte tekniska förvaltningen några ytterligare synpunkter på förslaget än dem som teknik- och fastighetsnämnden lämnat genom yttrande daterat den 2022-09-28.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar

Miljö- och stadsbyggnadskontoret har tillsammans med tekniska förvaltningen gått igenom föreskrifterna som berör trafik och korrigerat föreskrift C8 och C15.

1.2.4 Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden ser inget behov att lämna ytterligare yttranden i frågan.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar

Miljö- och stadsbyggnadskontoret noterar detta.

1.2.5 Omsorgs- och socialnämnden

Omsorgs- och socialnämnden lämnade ett yttrande hösten 2022 över förslaget till nytt naturreservat i Sticklinge och utökat reservat Långängen-Elfvik.

Vi har inga ytterligare synpunkter från omsorgs- och socialförvaltningen.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar

Miljö- och stadsbyggnadskontoret noterar detta.

1.3 Sakägare

1.3.1 Käppalaförbundet

Förbundet har tidigare inte fått förslaget på remiss trots att man är ägare till fastigheten Lidingö 4:328. Fastigheten ligger mitt i naturreservatet med kommunal tillfartsväg, se kartbilaga.

På fastigheten ovan har Käppalaförbundet en ventilationsanläggning kallad "Spisen" som kräver regelbunden tillsyn. Där renas luft från avloppstunneln som går mellan Käppalaverket och Spisen. Att förbundet har försäkrats tillgänglighet regleras i avtal daterat 1960-09-27 §6, se bilaga, eftersom förbundet måste kunna komma fram till anläggningen med tung trafik året runt. Se avtalsbilaga.

I förslagets Skötselplan under punkt 2.7 Vägar och ledningsnät står skötsel av vägkanter och röjning av vägar omnämnt, vilket Käppalaförbundet är positiva till.

Förbundet har i övrigt inga synpunkter.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar

Ingen åtgärd. Miljö- och stadsbyggnadskontoret noterar synpunkterna. Syftet med remissen var att få in allmänna synpunkter och skickades därför inte ut specifikt till sakägare. Remissen var dock öppen för alla att svara på. Reservatsföreskrifterna hindrar inte att vägen fram till ventilationsanläggningen används.

1.3.2 Privatperson 1 och 2

1. Vi, och övriga boende i området samt besökare uppskattar det öppna parkområdet med gräsytor runt Rödstuguviken och vill därmed värna om att kommunen även fortsättningsvis håller efter och kan avverka sly, rensa, samt klippa gräset i det nuvarande öppna parkområdet intill oss.

Då beskrivningen av skötselåtgärder för parkområden är väldigt vag, framgår det inte tydligt hur, eller om vårt parkområde kommer att vara kvar om det blir naturreservat. (Se 2.2.9 nedan). På remisskartan är parkområdet markerat som ängsmark.

2. Taheiti är en mycket trevlig naturudde, som förutom att vara ett mycket populärt promenadområde, även flitigt nyttjas för picknick och bad. Den behöver därför hållas efter med bl.a. slyröjning för att människor ska kunna promenera på stigen som går runt hela halvön. I remissförslaget är Taheiti märkt som "Skog för fri utveckling/egen dynamik (utan åtgärder). Detta kommer inte att fungera, då det snabbt kommer att växa igen och bli oframkomligt där! De senaste åren har dessutom ett flertal fullvuxna träd blåst omkull, vilket ytterligare försvårat framkomligheten runt udden. Taheiti behöver därför vara ett skogsområde med naturvårdande skötsel!

Därför emot säger vi remissförslaget till nytt naturreservat vid Sticklinge runt Rödstuguviken.

2.2.9 Tomt, trädgård, park

Beskrivning

I denna skötselkategori ingår olika gröna miljöer som i högre grad än naturmarken nyttjas av människor på olika sätt. I Sticklinge är det endast ett par mindre ytor mellan hus och gårdar, men kan bestå av olika aktivitetsytor och vissa parkartade stråk.

Målbild

Skötseln sker genom en avvägning av effektivt nyttjande med rekreation och människor i fokus, men i samklang med områdets ekologiska värden, till exempel i form av enskilda träd, grupper av blommande och bärande buskar.

Skötselåtgärder

Åtgärderna kan variera beroende på vilken typ av nyttjande områdena har, och beskrivs för respektive enskilt skötselområde.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar

Skötsel

Den detaljerade skötseln av områden i reservatet styrs inte av om området blir reservat eller inte. Däremot styrs den av reservatets skötselplan. Även skötsel av grönytor utanför reservatet styrs av skötselplaner. Skötselplaner oavsett om det rör naturreservat eller annan mark, utgår i första hand ifrån allmänna intressen, men enskilda intressen kan också vägas in. Reservatets skötselplan är inte juridiskt bindande så om det finns starka argument för en annan skötsel än den planerade så är det möjligt att göra vissa avsteg från skötselplanen.

Gräsmarken har naturtypen öppen torr-frisk gräsmark och planeras att skötas som ängsmark och inte som parkmark. Det innebär att man slår ängsmarken ca en gång om året för att gynna växter och pollinatörer. Däremot kommer gångstråk ner till bryggan att kunna klippas.

Blomrika gräsmarker är livsviktiga för pollinatörer så som bin, fjärilar,flugor och skalbaggar. Eftersom arealen ängsmark i Sverige har minskat kraftigt har det lett till att många växter och djur blivit utrotningshotade. Därför har staden som mål att öka andelen ängsmark. Ängsmarker med blommande växter brukar också upplevas som vackra platser.

Skötselkategorin skog för fri utveckling/egen dynamik hindrar inte att stigar röjs för framkomlighet.

Reservatsgränsen

Ingen åtgärd. Reservatsgränsen i samrådsversionen grundar sig på en välförankrad och grundlig genomgång mellan kommunalråden och miljö- och stadsbyggnadskontoret och kommer att kvarstå.

Revidering av beslut och föreskrifter samt skötselplan

Med anledning av bland annat de synpunkter som framförts har följande förändringar gjorts i förslaget till beslut och föreskrifter samt skötselplan för Sticklinge naturreservat.

1.4 Revidering av beslut och föreskrifter

1.4.1 Revidering av föreskrifter

Läsanvisning

Förändringar gjorda i föreskrifterna har markerats med understrykning och grön färg. Vissa föreskrifter har reviderats och/eller kompletterats och några föreskrifter har tillkommit. Dessa förändringar har gjort att numreringen för vissa föreskrifter har ändrats sedan samrådsversionen. Nedan anges de nya numren. Endast reviderade eller helt nya föreskrifter redovisas nedan.

A-föreskrifter

- **A8.** Föreskriften som lyder ” I naturreservatet är det förbjudet att sätta upp stängsel, undantaget staket runt tomtplats och stängsel för betesdjur om stängslet utförs med passage för besökare” blir tillståndspliktig i stället för förbjuden.

Kommentar: Miljö- och stadsbyggnadskontoret anser att det är rimligt att stängsling blir tillståndspliktig i stället för förbjuden. Att anlägga en hundhage är endast tillståndspliktig, varför det är logiskt att även stängsling är tillståndspliktig. Vidare är stängsling ett mindre ingrepp i jämförelse med andra åtgärder som är tillståndspliktiga.

- **A9.** dra fram ny ledning i mark, vatten och luft. Renovera och gräva om mark- och vattenledningar eller byta ut befintliga markledningar mot liknande eller större ledning, förlägga ny spillvatten ledning parallellt med den befintliga samt förnya befintlig luftledning. Undantag från detta gäller för akuta åtgärder vid exempelvis läckor och kabelbrott. I sådana fall ska stadens tillsynsmyndighet underrättas och ges möjlighet att lämna anvisningar till exempel kring lämpliga försiktighetsåtgärder. Återställandet av marken ska ske i samråd med, och godkännas av, stadens tillsynsmyndighet.

Kommentar: Det är en felskrivning, som justeras.

C-föreskrifter

- **C8.** framföra motordrivet fordon, inklusive moped, annat än på bilväg, undantaget moped klass II som även får framföras på skyltade cykelvägar.

Kommentar: Moped klass II behöver kunna köra på skyltade cykelvägar eftersom det skulle kunna innebära en trafikfara om de tvingades köra på bilvägar.

- **C10.** medföra okopplad hund i beteshagar och motionsspår, undantaget vid arbete med vallning, till exempel av får. Med god uppsikt över hunden och visad hänsyn till de som nyttjar spår, kan spår tillfälligt korsas med okopplad hund.

Kommentar: Med tillägget ”okopplad hund” förtydligas att hundar tillfälligt får korsa spår.

- **C 15.** cykla eller köra cykel med elmotor i terräng utanför skyltade spår, gång- och cykelvägar.

Kommentar: Eftersom man cyklar även på elcyklar har texten korrigerats.

- **C17.** elda annat än på anvisade grillplatser. Grillning i medhavd grill och användning av friluftskök är dock tillåtet. Undantag från eldningsförbudet gäller för skolverksamhet och ideella föreningars barn- och ungdomsverksamhet.

Kommentar: Föreskriften läggs till för att minska risken för brand.

D-föreskrifter

- **D3.** Personal inom polisen, kustbevakningen, sjukvården, räddningstjänsten eller kommunal viltvårdare, får vid insatser använda olika typer av fordon och hund. Undantagen gäller för föreskrift C5-11, C13, C15-16. Anmälan ska om möjligt göras till förvaltaren och/eller tillsynsmyndigheten i förväg, annars snarast efter genomförandet.

Kommentar: För att underlätta ovanstående personals arbete läggs ett undantag från föreskrift C9 till. Föreskrift C9 lyder ”I naturreservatet är det förbjudet att ställa/dra upp/lägga till med båt, kanot, flotte eller liknande mer än två dygn, undantag för skolverksamhet och ideella föreningars barn- och ungdomsverksamhet, som får lägga till i fyra dygn”.

- **D4.** Servitut och ledningsrätter gäller i reservatet. Beroende på servitut och ledningsrätt undantas rättighetsinnehavaren från föreskrifterna A1-A4, A6, A9, A12, C1-C3, C8, C13. Undantaget gäller endast för det som uttryckligen följer av rättigheten. Riskerar en åtgärd att bryta mot något annat i

föreskrifterna så krävs dispens eller tillstånd. Alla arbeten i reservatet måste utföras med stor hänsyn till reservatets värden

Kommentar: Föreskriften A6 lyder ” I naturreservatet är det förbjudet att anordna alla typer av upplag, undantaget tillfälliga upplag för jordbruk och skogsskötsel”. Undantaget läggs till eftersom de som till exempel innehar ledningsrätt kan behöva anordna upplag.

- **D5.** Underhåll och skötsel av dagvattenanläggningar samt anläggning av ny dagvattenanläggning väster om befintlig dagvattendamm och söder om Tyktorpsvägen. Gäller föreskrift A3, A6, A8, C1, C3, C5-6, C8, C13. Riskerar en åtgärd att bryta mot något annat i föreskrifterna så krävs dispens eller tillstånd. Alla arbeten i reservatet måste utföras med stor hänsyn till reservatets värden.

Kommentar: Delar av föreskriften stryks och i stället görs ett föreskriftsområde som pekats ut i beslutskartan. En ny D-föreskrift som tillåter anläggning av dagvattenanläggning inom föreskriftsområdet läggs till.

- **D6.** Inom föreskriftsområdet (se beslutskarta) får en dagvattenanläggning anläggas. Gäller föreskrift A1-4, A6, A8-11, C1-3, C5-6, C8, C13. Alla arbeten i reservatet måste utföras med stor hänsyn till reservatets värden.

Kommentar: Föreskriften läggs till för att underlätta anläggandet av en planerad dagvattenanläggning.

- **D7.** Skylthållare, utsedd av Länsstyrelsen, får etablera, underhålla och dra in sjövägmärken. Gäller föreskrift A1, A3, A10-11, C1-3, C13. Alla arbeten i reservatet måste utföras med stor hänsyn till reservatets värden.

Kommentar: Denna föreskrift läggs till för att underlätta arbetet med sjövägmärken.

1.4.2 Revidering av löpande text

Texter som skulle kompletteras har lagts till, dessutom har korrigeringar gjorts i den löpande texten.

1.4.3 Revidering av beslutskarta

Föreskriftsområde

Ett föreskriftsområde som tillåter anläggning av en dagvattenanläggning har lagts till beslutskartan.

1.5 Revidering av skötselplan

1.5.1 Löpande text och tabeller skötselplan

Texter som skulle kompletteras har lagts till, dessutom har korrigeringar gjorts i den löpande texten.

1.5.2 Bilagor

Kartorna har generellt setts över och mindre korrigeringar har utförts.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

Catarina Kvarnmalm
Miljöchef

Sunniva Farbu
Ekolog